

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В КУЛЬТУРІ
ПРИКАРПАТТЯ**

Освітня програма «Декоративно-прикладне мистецтво»

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №6 від 12 січня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Декоративно-прикладне мистецтво в культурі Прикарпаття
Викладач (-і)	Дяків Олена Василівна, доц., канд. мистецтв. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
Контактний телефон викладача	Дяків Олена Василівна 0987669569
Е-mail викладача	Дяків Олена Василівна olena.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, <i>розміщеному на інформаційному стенді кафедри</i> Також консультації проводяться шляхом онлайн та офлайн.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна “Декоративно-прикладне мистецтво в культурі Прикарпаття” направлена на вивчення декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття, яке є невід’ємною частиною культури, що формувалась протягом ХХ ст. Декоративне мистецтво засноване на художніх традиціях народного мистецтва і входить в життя та культуру нашого народу, воно позитивно впливає на формування людини майбутнього. Художні твори, створені народними майстрами, завжди відображають любов до рідного краю, вміння бачити і розуміти навколишній світ. Декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття представлене багатьма видами, але в курсі навчальної дисципліни увага приділена тим видам, які отримали динаміку розвитку у ХХІ ст. Це стало можливим завдяки професійним майстрам, які вивчають національне коріння та спадщину залишену їхніми попередниками, завдяки збереженим творам, розробляють систему знаків та орнаментальних символів, створюють естетичний лад сучасних творів. У художньому ткацтві, вишивці, художній обробці шкіри, художній обробці дерева, художньому розписі, художній кераміці, через знаки та символи зображень виявляється комунікативна функція, що дає можливість простежити вплив культурного середовища на формування сучасної традиції в декоративно-прикладному мистецтві.</p> <p>Характерні ознаки декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття виокремлюють його з поміж інших. Сучасні майстри підтримують традицію своєю творчою працею, осучаснюють форми та декор виробів, оптимізують технічний процес продукуючи таким чином новітні твори. Тому з’ясування основних видів (ткацтво, кераміка, вишивка, художнє деревообробництво, кераміка тощо) та сучасного стану розвитку декоративно-прикладного мистецтва в культурних процесах Прикарпаття є важливим у багатому світі національної краси і духовності.</p> <p>На території Прикарпаття, яка охоплює більшу частину Івано-Франківської області, в період з другої половини ХХ – початку ХХІ ст. сформувались прикметні художні ознаки декоративно-прикладного мистецтва, що позначені впливом національної культури в цілому.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народне декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття. 2. Професійне декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття. <p>Теми першого змістового модуля (№1. Історична послідовність розвитку декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття, №2. Види та типи декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття, №3. Художнє ткацтво, №4. Вишивка, №5. Художня обробка шкіри, №6. Художня обробка дерева, №7. Художній розпис, №8. Художня кераміка.) покликані розширити знання з історії розвитку декоративно-прикладного мистецтва нашого краю. Оскільки для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачено спеціалізації по декоративно-прикладному мистецтву, тому теми з навчальної дисципліни “Декоративно-прикладне мистецтво в культурі Прикарпаття” є продовженням вивчення видів декоративно-прикладного мистецтва.</p>	

Запропоновано поділ на народне і професійне декоративно-прикладне мистецтво, що хронологічно відповідає: початок XX ст. – народне; друга половина XX – початок XXI ст. – професійне. Теми першого змістового модуля містять аналіз тих видів народного декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття, які опрацьовуються студентами на практиці на заняттях спеціалізацій. Народне декоративно-прикладне мистецтво – одна із форм суспільної свідомості і суспільної діяльності. На всіх етапах історичного розвитку твори народного мистецтва, залишаючись невід'ємною частиною матеріальної культури, водночас важливою галуззю духовної культури народу. Основи художнього, духовного, естетичного в них невіддільні від утилітарного, їхня єдність обґрунтовує глибоку життєву правду народного мистецтва. Народне декоративно-прикладне мистецтво живе на основі спадковості традицій і розвивається в історичній послідовності як колективна художня діяльність. Воно має глибинні зв'язки з історичним минулим, ніколи не розриває ланцюжка локальних і загальних законів, які передаються із покоління в покоління, збагачуються новими елементами.

Народні художні промисли – одна з історично зумовлених організаційних форм народного декоративно-прикладного мистецтва, яка являє собою товарне виготовлення художніх виробів при обов'язковому застосуванні творчої ручної праці. Тому вивчення питань розвитку декоративно-прикладного мистецтва в культурі Прикарпаття є актуальним для здобувачів освіти, які в науковій і творчій діяльності використовують знання і навички в контексті сучасної мистецько-культурної трансформації.

В темах другого змістового модуля (№1. Художня освіта - навчальні художні заклади України, №2. Система композиційних закономірностей декоративно-прикладного мистецтва, № 3. Художня та соціально-культурна еволюція гобелену, №4. Генеза художньої обробки шкіри на Косівщині та в Івано-Франківську, №5. Косівська кераміка початку XXI ст., №6. Декорування сучасного одягу розписом.) докладно означається сучасний етап розвитку декоративно-прикладного мистецтва в системі культурних змін на Прикарпатті другої половини XX – початку XXI ст.

У темах поставлені ключові проблеми сучасного декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття в процесах новітніх художніх та соціально-культурних змін. Малодосліджувані твори сучасних майстрів є мистецьким явищем, яке й зараз твориться на основі досвіду попередніх поколінь, але з певними видозмінами в техніці та оздобленні. На конкретних прикладах виявляється нова естетика виробів, розширюється типологія новими видами, яка за художніми ознаками відрізняється від вікових традицій декоративного мистецтва.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні займатись розробкою конкретно-теоретичних і науково-виробничих завдань: звернутись до художніх витоків та розвитку різьбярства, ткацтва, художньої обробки шкіри, кераміки Прикарпаття та виявити спроби відродження цих видів декоративно-прикладного мистецтва у творчості сучасних митців; простежити переорієнтацію декоративно-прикладного мистецтва від символіко-знакової системи до авторських зображень; виявити творчі методи майстрів та вплив їхньої творчості на формування сучасного українського мистецтва; розкрити діяльність та напрями роботи сучасних майстрів Прикарпаття; визначити основні техніки та методи роботи майстрів декоративно-прикладного мистецтва.

Навчальна дисципліна направлена на розкриття сучасного стану розвитку декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття в структурі культурологічних процесів. А тому розширюється база знань студентів, що займаються професійною творчістю.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Декоративно-прикладне мистецтво в культурі Прикарпаття” є виявлення особливостей розвитку художнього ткацтва, вишивки, художньої обробки шкіри, художньої обробки дерева, художнього розпису, художньої кераміки, різьбярства, ткацтва, в період початку XX – початку XXI ст. на Прикарпатті. Опрацювання історико-культурологічних передумов формування художньої виразності декоративно-прикладного мистецтва дозволяє провести аналіз творчості відомих майстрів краю. Визначити роль декоративно-прикладного мистецтва, як чинника творення матеріально-естетичного середовища в тенденціях розвитку загальноукраїнської культури.

Відповідно до мети поставлено основні цілі, а саме в опануванні значного теоретичного матеріалу, вмінні проводити науково-дослідну роботу та займатись пошуковою діяльністю в межах регіону для висвітлення у наукових повідомленнях фактологічного матеріалу.

Лекційний матеріал навчальної дисципліни містить початкову узагальнюючу інформацію про стану розвитку декоративно-прикладного мистецтва на Прикарпатті, його конкретизацію відносно

історико-культурних змін та аналіз динаміки поширення протягом середини ХХ – початку ХХІ ст. Два модулі передбачають опрацювання п'яти лекцій та десяти практичних занять, що тематично взаємозв'язані між собою. Студентам пропонується заглибитись у розгляд теоретичних питань з метою розширити коло дослідження декоративно-прикладного мистецтва різьбярства, ткацтва, художньої обробки шкіри, кераміки Прикарпаття, шляхом аналізу визначених питань, що на сьогодні є не з'ясованими в контексті інтеграційних загальноукраїнських культурних процесів. Важливо розуміти необхідність володіти знаннями про декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття, що охоплює періоди життя і творчості багатьох відомих та невідомих митців, які здійснювали та здійснюють просвітницьку, мистецько-творчу, культурологічну тощо роботу направлену на динаміку розвитку культури загалом.

Практичні заняття ґрунтуються на проведенні науково-дослідних практик у формі наукових повідомлень, в яких ведеться ґрунтовне вивчення творчої спадщини краю та самобутності авторів, поєднання локальних та національних стильових традицій, що формують нові покоління митців. Завданням студентів на практичних заняттях є виявлення особливостей сучасного декоративно-прикладного мистецтва, яке характеризується злом стереотипів, ідеологій та появою авторських спроб візуалізації новаторських ідей та рішень в Прикарпаття. Українське декоративно-прикладне мистецтво середини ХХ – початку ХХІ ст. органічно поєднує в собі сучасні тенденції та складену протягом ХХ ст. традицію, а також виділяється етностилістичними ознаками. З'ясування останніх – мета, яку повинні досягнути студенти в результаті вивчення навчальної дисципліни.

Таким чином курс навчальної дисципліни у формах проведення лекційних та практичних занять спрямований на розкриття у студента критичного мишлення та здатності проводити наукове дослідження для поглиблення знань з проблем культурної детермінації декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у результаті вивчення навчальної дисципліни “Декоративно-прикладне мистецтво в культурі Прикарпаття” повинні бути сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності

1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
4. Здатність працювати в міжнародному контексті.
5. Здатність розробляти та керувати проектами.
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.
2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
3. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори декоративно-прикладного мистецтва.
4. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.
5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки майстрів декоративно-прикладного мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.
6. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.
7. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва.

8. Здатність до організації та проведення науково-дослідної роботи у різних аспектах (історичний, теоретичний, практичний).
9. Здатність до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації культурно-мистецьких феноменів і процесів.
10. Здатність володіти категоріальним апаратом, методологією.
11. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
12. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі декоративно-прикладного мистецтва.
13. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.
14. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.
15. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
16. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.
17. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.
18. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.
19. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.
20. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.
21. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.
22. Планувати професійну діяльність у сфері декоративно-прикладного мистецтва відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	2 курс другого (магістерського) рівня	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	-------------------	-------------	---------------------

Модуль I. Народне декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття.

Тема	№1.	Історична розвитку	л.	1-88 з переліку рекомендо	4 год. л.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми
------	-----	-----------------------	----	---------------------------------	-----------	---------------------------------------	-------------------------------

декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття.		ваної літератури			и навчальн ої дисциплі ни
Тема №2. Види та типи декоративно-прикладного мистецтва Прикарпаття.	л.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2 год. л.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни
Тема № 3. Художнє ткацтво.	практ.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2год. практ.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни
Тема №4 Вишивка.	практ.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2год. практ.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни
Тема №5 Художня обробка шкіри.	практ.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2год. практ.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни
Тема №6. Художня обробка дерева.	практ.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2год. практ.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни
Тема №7. Художній розпис.	практ.	1-88 з переліку рекомендо ваної літератури	2год. практ.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програм и навчальн ої дисциплі ни

Тема №8. Художня кераміка.	практ.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2год. практи.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Модуль II. Професійне декоративно-прикладне мистецтво Прикарпаття.					
Тема № 1. Художня освіта - навчальні художні заклади України.	л.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема № 2. Система композиційних закономірностей декоративно-прикладного мистецтва.	л.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема № 3. Художня та соціально-культурна еволюція гобелену.	практ.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема № 4. Генеза художньої обробки шкіри на Косівщині та в Івано-Франківську.	практ.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2год. практи.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема № 5. Косівська кераміка початку ХХІ ст.	практ.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2год. практи.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема № 6. Декорування сучасного одягу розписом.	практ.	1-88 з переліку рекомендованої літератури	2год. практи.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни

					дисципліни
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового Інституту мистецтв та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>В третьому семестрі здійснюється:</p> <p>поточний контроль знань та вмінь студентів під час лекційних та практичних занять;</p> <p>періодичний та семестровий контроль дозволяє визначити рівень підготовки здобувачів вищої освіти на етапах виконання завдань.</p> <p>Форма контролю – залік.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання всіма студентами двох письмових робіт – наукових доповідей, оформлених згідно вимог до наукових робіт.</p> <p>Наукова доповідь – повідомлення на певну тему, оформлене у вигляді реферату. Структура доповіді: титульний лист (назва установи, тема роботи, ім’я та прізвище виконавця роботи, ім’я та прізвище викладача); вступ (мета, завдання та актуальність роботи); основна частина (розкриття теми роботи); висновки (ключові тези, результати дослідження), бібліографія (список використаної літератури).</p> <p>Також наукові повідомлення можна оформлювати як статтю, що містить предмет дослідження і складається з анотації, мети, постановки проблеми, висновків, літератури та додатків.</p>				
Практичні заняття	<p>Система оцінювання практичних занять визначена положенням про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Перевірка знань відбувається у формі тестування та проводиться двічі на семестр на останніх заняття першого та другого змістових модулів.</p>				
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються положенням про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За результатами поточного контролю надається допуск студенту до семестрового контролю, який проводиться у формі екзамену та складається з теоретичної та практичної частин.</p>				
7. Політика курсу					
<p>Курс розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «магістр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення сьомого (7) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341».</p> <p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов’язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов’язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента).</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p>					

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://art.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. Львів: Світ, 1993. 272 с.
2. Бабенко О. Український гобелен – важливий компонент формування художньо-естетичного середовища /О. Бабенко //Молодь і ринок. №11(70), 2010. С. 123 – 127.
3. Боб'як Д. Д. Тенденції розвитку західноукраїнського художнього текстилю кінця ХХ – початку ХХІ століття / Д. Д. Боб'як // Вісник ХДАДМ. №3, 2016. С. 79 – 84.
4. Боєчко Л. Митець народного гончарства (з нагоди 190-ї річниці від дня народження косівського гончара Олекси Бахматюка) / Л. Боєчко // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 21, 2010. С.288 – 296.
5. Бокатчук О. Діяльність спілки “Гуцульське мистецтво” у Косові у 20-30 роки ХХ століття /О. Бокатчук. <https://www.kilimart.com.ua/blog/традиция-килимарства/?lang=uk>
6. Бушина Т. И. Вироби з шкіри // Декоративно-прикладне мистецтво радянської Буковини: наук.-попул. нарис / Т. И. Бушина. Київ, 1986. С. 123.
7. Варивончик А. В. Навчальні заклади з підготовки майстрів декоративно-прикладного мистецтва на території України (Буковини і Прикарпаття) [Електронний ресурс] / А. В. Варивончик // Сборник научных докладов = Zbiór Raportów Naukowych : Научная и техническая информация в планировании и осуществлении научных исследований и реализации проектов. — 29.09.2014–30.09.2014. — Ч. 1. — Режим доступа : http://elibrary.kubg.edu.ua/4175/2/zbornik_warszawa_33_1%281%29.pdf (дата звернення : 14.06.2017).
8. Велігоцька Н. І. Декоративно-ужиткове мистецтво / Н. І. Велігоцька, П. Г. Юрченко // Історія українського мистецтва : у 6 т. Київ : УРЕ, 1967. Т. 5. С. 363 – 390.
9. Виногородська Л. І. Керамічний посуд пізньосередньовічної Вінниці (за матеріалами археологічних досліджень у 2013 р.) / Л. І. Виногородська, Калашник Є. С. // Археологія, 2015. №4. С. 91 – 108.
10. Вольська С. О. Розвиток народної кераміки Західного Поділля кінця ХІХ – ХХ століття / С. О. Вольська // Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. 2013. №2. С. 193 – 202.
11. Гаврилюк Р. М. Вижницька школа декоративно-прикладного мистецтва: історичний аспект / Р. М. Гаврилюк //Вісник ХДАДМ. №4. Харків, 2017. С.49 – 57.
12. Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях / О.М. Голубець. Львів: Колір ПРО, 2012. 200 с.
13. Голубець О. М. Художня обробка кістки та рогу / О. М. Голубець //Народні художні промисли УРСР : довідник / Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського, Львів. від-ня ; [відп. ред. Р. В. Захарчук-Чугай]. Київ, 1986. С. 83–84.
14. Горинь Г. Й. Традиції та перспективи розвитку художньої обробки шкіри на Україні / Г. Й. Горинь // Народні художні промисли України: зб. наук. пр. / АН УРСР, Музей етнографії та художнього промислу; [відп. ред. Ю. Г. Гошко]. Київ, 1979. С. 50–59.
15. Горинь Г. Шкіряні промисли західних областей України (друга пол. ХІХ – поч. ХХ ст.) /Г. Горинь. К.: Наукова думка, 1986. 92 с.
16. Гуменюк Г. М. Народні художні промисли Гуцульщини як важливий чинник економічного розвитку /Г. М. Гуменюк //Карпатський край. №1 (4). С. 205 – 214.

17. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України /І. Гургула. К.: Мистецтво, 1966. 80 с.
18. Дугаєва Т. І. Вижницький коледж прикладного мистецтва ім. В. Шкрібляка / Т. І. Дугаєва // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. К.: Поліграфкнига, 2005. Т. 4 : В–Вог. С. 392.
19. Дяків О. В. Художні особливості декоративного мистецтва Західного Поділля ХІХ–ХХ ст. (історія, типологія, стилістичні відміни) : автореф. дис ... канд. мистецтвознавства : 17.00.06 / Дяків Олена Василівна. Львів, 2007. 18 с.
20. Іванна Козак-Ділета. Художня кераміка: альбом / авт. вступ. частини В. Молинь; світлини: А. Радиш. Косів, 2016. 23 с.
21. Жаворонков В. П. До 100-річчя Вижницького коледжу прикладного мистецтва ім. В. Ю. Шкрібляка / В. П. Жаворонков // Німчич. 2005. С. 121–123.
22. Жук А. К. Сучасні українські художні тканини /А. К. Жук. К.: Наукова думка, 1985. 114 с.
23. Запаско Я. П. Українське народне килимарство /Я. П. Запаско. К., 1973. 113 с.
24. Земпер Г. Пластическая эстетика / Г. Земпер. М.: Искусство, 1970. 320 с.
25. Іванова О. Килими ХVІІІ – ХІХ століття /О. Іванова // Образотворче мистецтво. К., 2000. № 1 – 2. С. 10 - 12.
26. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках “великого стилю” / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова. К.: Либідь, 280 с., іл.
27. Кириляк С. З роками коледж набуває значимості /С. Кириляк // Вижницькі обрії. 2007. 27 квітня. С. 3.
28. Клапчук В.М. Гуцульщина та гуцули: економіка і народні промисли (друга половина ХІХ – перша третина ХХ ст.) : Монографія / В.М. Клапчук. Івано-Франківськ : Фоліант, 2009. 508 с.
29. Клименко О. Геометрична орнаментика в українській народній кераміці ХІХ – ХХ ст. / О. Клименко // ІV° французько–українська археологічна конференція “Геометричне мистецтво від преісторії до сучасності”. Київ, 2015. С. 1 – 8.
30. Клименко О. Гончарство / О. Клименко // Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / ІМФЕ НАНУ; голов. ред. Г. Скрипник. К., 2007. Т.2. С. 195 – 217.
31. Козубовський Д. О. Вижницький коледж прикладного мистецтва ім. В. Ю. Шкрібляка /Д. О. Козубовський. Чернівці: Митець, 1997. 118 с., іл.
32. Колупаєва А. Українські кахлі ХІV – початку ХХ століть. Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевість / А. Колупаєва. Л.: Інститут народознавства НАН України, 2006. 384 с.
33. Косівського Інституту прикладного та декоративного мистецтва. www.iogos.biz.ua>Inam>132-145
34. Кусько Г. Д. Новий текстиль: виникнення, поступ і контури явища / Г. Д. Кусько //Мистецькі студії. № 2-3. Л., 1993. С.41 – 46.
35. Кусько Г. Д. Становление и развитие украинского советского гобелена (опыт историко-теоретическое освещение проблемы): автореф. дис. канд. искусств.: спец. 17.00.05 - “Декоративное и прикладное искусство” /Г. Д. Кусько. М., 1987. 21 с.
36. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи /Г. Кусько. dspace.nbuv.gov.ua > handle > 08-Kusko
37. Ключев Е.П. Технология художественных изделий из кожи. / Е. П. Кюльв, Х. К. Реймо. М.: Легкая и пищевая промышленность, 1982. 144 с., ил.
38. Лаврук М.М. Гуцули Українських Карпат (етногеографічне дослідження): Монографія /М.М. Лаврук. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2005. 288 с.
39. Лащук Ю. П. Гуцульська кераміка / Ю. П. Лащук. К.: Державне видавництво літератури з будівництва і архітектури УРСР, 1956. Вип. VII. 82 с., іл.
40. Лащук Ю. П. Кераміка / Ю. П. Лащук // Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів: Каменяр, 1969. С. 123 – 130.

41. Лашук Ю. П. Косівська кераміка XIX – першої половини XX століття: дис.. кандидата мистецтвознавства: 17.00.06 / Ю. П. Лашук. К., 1956. – 273 с.
42. Лашук Ю. П. Українські гончарі / Ю. П. Лашук. К.: Т-во культур. зв'язків з українцями за кордоном, 1968. 40 с., іл.
43. Лашук Ю. П. Українські кахлі IX – XIX ст. / Ю. П. Лашук. Ужгород: Ред. вид. від Закарпат. обл. упр. по пресі, 1993. 80 с., іл.
44. Легенький Ю. Г. Художественная обработка изделий из кожи // Народные ремесла /Ю. Г. Легенький [и др.]. Київ, 2003. С. 170–187.
45. Лизун З. П. Викладачі коледжу — майстри декоративно-прикладного мистецтва / З. П. Лизун // Німчич. 2007. № 4. С. 170–176.
46. Луковська О. Діяльність кафедри художнього текстилю ЛНАМ: традиції і новаційні пошуки /О. Луковська //Вісник ХДАДМ. 2006. №12. С. 94 – 101.
47. Маречко Л. Філософія текстилю Катерини Тарасевич <http://hutsul.museum/events/news/Kateryna-Tarasevych-exhibition-Kosiv/>
48. Маричевський М. Інститут у Косові /М. Маричевський // Образотворче мистецтво. К., 2001. № 2 С. 51.
49. Матейко К. І. Художня кераміка західних областей Української РСР: Альбом / АН УРСР. УКР. держ. музей етногр. та худож. промислу: Укладач Матейко К. І. К., 1962. 28 с.: 60 табл.: іл.
50. Молинь В. Збереження традиції як могутня сила творчої динаміки (Косівській мистецькій школі – 135 років). /В. Молинь // Образотворче мистецтво. К., 2017. № 3. С. 98 – 101.
51. Нестуля Л. З планети дитинства /Л. Нестуля // Образотворче мистецтво. – К., 2003. № 1 - 2. С. 12 – 15.
52. Нечипоренко С. Г. Декоративні тканини та килими України. Альбом-посібник / С. Г. Нечипоренко. Київ, 2005. 432 с.: іл.
53. Никорак О. Українські народні тканини XIX – XX ст. Типологія, локалізація, художні особливості. Частина I. Інтер'єрні тканини. Львів: НАН України Інститут народознавства, 2004. 578 с.
54. Нога О. Між Сходом і Заходом. Кераміка Галичини кінця XIX – початку XX ст. в контексті міжнародних зв'язків. Контакти і взаємовпливи / О. Нога, Р. Шмагалю. Л.: Логос, 1994. 121 с.
55. Пелипейко І. Містечко над рибницею / І. Пелипейко. Косів: Писаний камінь, 2004. 284 с.
56. Поп'юк І. Вижницьке училище прикладного мистецтва – регіональна художня школа / І. Поп'юк // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. К. : НАОМА, 2011. Вип. 18. С. 56–64.
57. Прусак В. Розвиток художньо-промислової школи на Буковині в XIX–XX ст. / В. Прусак, С. Навротний // Науковий вісник : сучасні тенденції розробки в деревообробному і меблевому виробництвах : зб. наук.-техн. праць. Львів : УкрДЛТУ. 2002. Вип. 12.5. С. 183–187.
58. Сакович І. В. Кераміка / І.В. Сакович // Історія українського мистецтва: у 6 т. К.: УРЕ, 1968. Т. 6. С. 359 – 363.
59. Сакович І. В. Народна керамічна скульптура радянської України / І. В. Сакович. К.: Наукова думка, 1970. 85 с., іл.
60. Сапеляк О. Обробка шкіри та вироби з неї на Покутті /О. Сапеляк //Народознавчі зошити. №2 (134), 2017. С. 327 – 340.
61. Симочко Г.В. Етнотуристичні ресурси як важлива складова розвитку туристичної галузі регіону / Г.В. Симочко // Рекреаційний потенціал Прикарпаття: історія, сучасний стан, перспективи. Івано-Франківськ: Фоліант, 2011. Вип. 3. С. 33.
62. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) /М. Р. Селівачов. К.: Редакція вісника “Ант”; Ніжин: ТОВ “Аспект-Поліграф”, 2005. XVI, 400 с., іл.

63. Сенік М. М. Художній текстиль (основи ткацтва). Текст лекцій для студентів спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). 6.020208 Декоративно-прикладне мистецтво /М. м. Сенік. ДВНЗ “прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Івано-Франківськ: Симфонія ТОВ, 2018. 75 с.
64. Сидорович С. Й. Художня тканина західних областей УРСР / С. Й. Сидорович. К.: Наукова думка, 1979. 152 с.
65. Соломченко О. Г. Народні таланти Прикарпаття : книга-альбом / О. Г. Соломченко. К.: Мистецтво, 1969. 159 с.
66. Стефанишин Л. Р. Декоративно-прикладне мистецтво. Художня обробка шкіри. Курс лекцій та методичні вказівки до виконання практичних завдань / Л. Р. Стефанишин. Івано-Франківськ, 2008. 63 с.
67. Сусак К. До історії заснування та становлення косівської мистецької школи (з нагоди 125-річчя діяльності) / К. Сусак // Вісник ЛНАМ. — Львів: ЛНАМ, 2007. С. 22 – 50.
68. Цісарук В. Ю. Ретроспективний аналіз та сучасний стан фахової художньо-трудової підготовки студентів у навчальних закладах Галичини / В. Ю. Цісарук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2011. № 3. С. 147–153.
69. Цуркан К. С. Художній текстиль України у спеціальній літературі як предмет наукового пошуку /К. С. Цуркан // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Випуск 20, 2014. С. 221 – 225.
70. Шмагало Р. Т. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні позиції / Р. Т. Шмагало. Л.: Українські технології, 2005. 528 с., 742 іл.
71. Щербак В.А. Декоративно-прикладне искусство УССР / В.А. Щербак // История искусства народов СССР: в 9 т. Т. 9. Кн. 1. Москва: Изобразительное искусство, 1989. С. 259 – 265.
72. Щербак В. А. Сучасна українська майоліка / В.А. Щербак. К.: Наукова думка, 1974. 190 с.
73. Щербаківський Д. М. Український килим / Д. М. Щербаківський //Образотворче мистецтво. К., 1998. №1 – 2. С. 34 – 41.
74. Щербань А. Форми та призначення українського глиняного посуду другої половини ХІХ – першої третини ХХ століття / А. Щербань, О. Щербань // Народознавчі зошити. №2 (122), 2015. С. 435 – 444.
75. Щербань О. Глиняний посуд Надніпрянщини як складова традиційної культури харчування українців / О. Щербань // Народознавчі зошити. №2 (128), 2016. С. 389 – 397.
76. Щербань О. Східна й західна традиції передання професійної гончарської майстерності на прикладі Полтавщини та Івано-Франківщини (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.) / О. Щербань // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 21. С. 26 – 33.
77. Щербина Е. Б. Українське народне гончарство і його термінологія / Е. Б. Щербина, Н. В. Миргородська // Вісник ХДАДМ. №3. Харків, 2009. С. 165 – 170.
78. Чегусова З. Неординарний майстер художньої обробки шкіри Ольга Шулепа / З. Чегусова //Образотворче мистецтво. №3. 2017. С. 102 – 103.
79. Чіх-Книш Б. До історії традицій народного шкіряного виробництва в Україні /Б. Чіх-Книш // Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Вип. VII. Івано-Франківськ. 2004. С.45-53.
80. Чіх-Книш Б. Локальні художні особливості гуцульських кептарів /Б. Чіх-Книш // Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Вип. V. - Івано-Франківськ. 2003. С.162-169.
81. Чіх-Книш Б. Народна мистецька спадщина Гуцульщини в сучасній культурі українців /Б. Чіх-Книш // Гуцулія. Чикаго. 2001-2002. №35. С. 32-33 .
82. Чіх-Книш Б. Роль косівського осередку мистецької освіти у збереженні традиційних ремесел Гуцульщини /Б. Чіх-Книш //Народознавчі зошити. № 2(140), 2018. С.469 – 477.
83. Чіх-Книш Б. Традиції домашнього шкіряного промислу на Гуцульщині та особливості

сучасного процесу в цій галузі /Б. Чіх-Книш // Вісник ЛАМ. Випуск 13. Львів. 2002. С.332-338.

84. Чіх-Книш Б. Художні вироби зі шкіри на Гуцульщині (традиція і сучасність) /Б. Чіх-Книш // Вісник ЛАМ. Випуск 14. Львів. 2003. С.174-183.

85.

86. Ямборко О. Український гобелен: культура образу /О. Ямборко // Образотворче мистецтво. К., 2006. №2. С. 100 – 103.

87. Ямборко О. Пошук “Національного стилю” як соціокультурне явище в історії українського суспільства початку ХХ століття /О. Ямборко// Народна творчість та етнологія. К., 2018. №2. С.18 – 23.

88. Ярема-Винар О. С. Західноєвропейський гобелен, технічні особливості його виконання та принципи музеєфікації /О. С. Ярема-Винар//Праці Центру пам'яткознавства. Вип. 19. К., 2011. С. 129 -142.